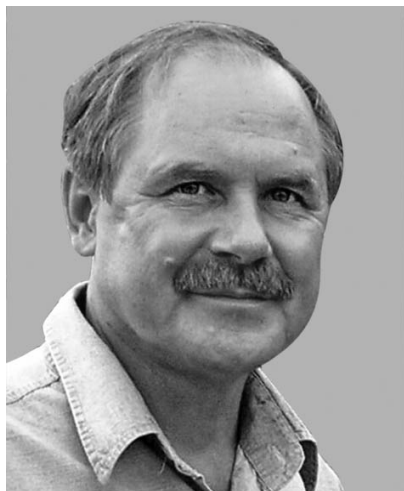

ДЕРЕЗА́ Анатолій Федорович (20. 04. 1952, м. Горлівка Сталін., нині Донец. обл.) — художник-монументаліст і живописець. Син П. Виплавень, чоловік [В. Дерези](#). Член НСХУ (1990). Закін. Харків. худож.-пром. інститут (1979; викл. [А. Константинопольський](#), [Б. Косарев](#)). Відтоді працював на Донец. худож.-пром. комбінаті (до 1999); одночасно 1980–85 — голова молодіж. об'єдн. Донец. відділ. СХУ; 1980–99 — викладач живопису, малюнку та композиції Донец. худож. училища; від 1999 — викладач, від 2000 — доцент кафедри архіт. проектування Донбас. академії будівництва і архітектури (м. Макіївка Донец. обл.); 2001–05 — голова Донец. організації НСХУ. Учасник обл., респ., всесоюз., міжнар. мистецьких виставок від 1979. Персон. — у Києві (1990, 2002), Донецьку (1990, 1994, 1997, 2000, 2002, 2005), Ялті (АР Крим, 1991), Горлівці (1991, 1996), Катовіце (Польща, 1991), Бардіїві (Словаччина, 1993), Бохумі (Німеччина, 1993), Оребро (Швеція, 1998–99), Хенвізі (Угорщина, 1999), Маріуполі (Донец. обл., 2006). Основні галузі — монум. і станк. живопис (темат. картина, портрет, пейзаж, натюрморт). Композиц. та колористичні рішення відтворюють звичай та обряди українського народу. Д. використовує теми

нар. пісень. Акварелі приваблюють поетичністю, високою майстерністю, тонким відчуттям особливостей природи України, країн Серед. Азії, Швеції, Німеччини, Угорщини, Словенії, Польщі. Монум. роботи виконано у техніках мозаїки, розпису, вітража, сграфіто та ін. Пластика зображення та колористика вітражів Д. ґрунтуються на укр. обряд. нар. творчості. Роботи зберігаються у Донец., Горлів. ХМ.

Основні твори

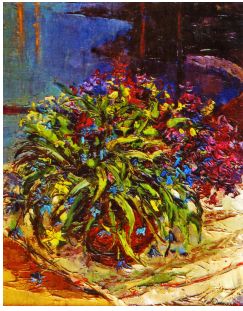
вітражі — «Металурги» (1980), «Орбіта» (1983), триптих «Натюрморт в інтер'єрі» (1987), «Троянди і терикони» (1989); серія вітражів «Коло життя» (1990–93); живопис — «Георгій», «Народний майстер П. Виплавень» (обидва — 1980), «Зміна йде» (1982), «Чорнобиль — трава гірка» (1985), «Перша відлига» (1989), «Шлях на Гурзуф» (1992), «Автопортрет» (1994), «Матуся» (1997), «Осінній Оребро» (1998), «Ворота сонця», «Донецьке море» (обидва — 1999), «Осінній натюрморт», «Святогір'я» (обидва — 2000), «Кальміус восени», «Лілія» (обидва — 2001); графіка — «Туман яром, долиною», «Степ. Кам'яні могили» (обидва — 1996), «Академія» (2000), «Околиця Макіївки» (2001); сграфіто «Козак Мамай» (2000, Донбас. академія будівництва і архітектури); цикли — «Приазов'я», «Седнів» (обидва — 1989–90), «Святогір'я», «Краєвиди Донбасу» (обидва — 2005).

Рекомендована література

1. Бондаренко В., Бернацкая Т. Гармония человека и природы // Курорт. Крым. 1991, 25 окт.;
2. Анатолий Дереза: Каталог выставки творчес. работ. Д., 1994;
3. Художник А. Ф. Дереза // Новости академии. 1999. № 14;
4. Соломка О. Єдність людини і природи // ОМ. 2002. № 4;
5. А. Дереза. Малярство: Буклет. К.; Д., 2003.

Р. Г. Клименко

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Дереза Анатолій Федорович / Р. Г. Клименко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-26098>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).